

KOEPPEL

LOKALE DIENSTENECONOMIE

EVALUATIE DECREET LOKALE DIENSTENECONOMIE

DEEL I : BELEIDSLIJNEN EN REGELGEVEND KADER

Oktober 2009

Met steun van de
Vlaamse overheid

Koepel LDE – Kolmenstraat 149a, 3512 Stevoort – Tel 011 88 86 70
info@lokalediensteneconomie.be – www.lokalediensteneconomie.be

Ten geleide

Voor een vernieuwende, duurzame en warme samenleving, zo luidt de *bottom line* van *Vlaanderen 2009-2013*, het jongste Vlaamse Regeerakkoord. Met dit akkoord onderschrijft de Vlaamse regering duidelijk het maatschappelijke belang van duurzame loopbanen en jobs in de sociale economie. Het akkoord bevat een groeipad en schuift de lokale diensteneconomie verder naar voor als één van de pijlers van de sociale economie. Daarnaast schenkt het akkoord ook aandacht aan de loopbaankansen van de doelgroepwerknemers, zowel binnen het jobverloop (persoonlijke ontwikkelingsplannen voor alle werknemers), als daarbuiten (doorstroming). Het regeerakkoord matcht met de ambities van de sector.

De voorbije ontwikkeling van de lokale diensteneconomie gaat terug op de opkomst van buurt- en nabijheidsdiensten. Deze diensten werden in de voorbije legislatuur verder uitgebouwd, onder meer doordat een decreet op de lokale diensteneconomie het licht zag. De uitvoering van dit decreet, einde 2007 en begin 2008, bood de buurt- en nabijheidsdiensten, na ruim tien jaar van onzekerheid en tijdelijke financieringen, een erkenning en subsidiëring voor de duur van vier jaar, met vooruitzicht op evaluatie en verlenging.

Het decreet ging in op de voornaamste zorgen van de sector en werd positief onthaald. In dat nieuwe structurele kader konden de buurt- en nabijheidsdiensten zowel de tewerkstelling van personen uit de kansengroepen als de dienstverlening aan gebruikers of klanten blijven aanhouden. Dat was een geruststelling, niet in het minst voor de werknemers, die een kwetsbare arbeidsmarktpositie bekleedden en op zoek waren naar perspectief, maar uiteraard ook voor de gebruikers of de klanten die zich over continuïteit van de dienstverlening zorgen hadden gemaakt.

Ruim anderhalf jaar nadat de eerste initiatieven in het decreet werden opgenomen, en inmiddels ook een legislatuur verder, is het tijd om de beleidslijnen, het regelgevende kader en de belangrijke randvoorwaarden - zoals de klaverbladfinanciering - te onderwerpen aan een eerste evaluatie. Deze werd dit jaar al geïnitieerd door het Departement Werk en Sociale Economie (WSE), dat daarvoor de nodige acties en een tijdsplan opstelde. De Koepel Lokale Diensteneconomie schrijft zich daarin in, onder andere met deze evaluatienota.

In dit eerste deel gaan we na hoe de lokale diensteneconomie, binnen de lopende beleidslijnen en met het huidige regelgevende kader, haar noodzakelijke bijdrage kan blijven leveren aan het innovatieve, open en sociale Vlaanderen uit het nieuwe regeerakkoord. Een tweede deel van de evaluatiecyclus zal betrekking hebben op de verhouding van de lokale diensteneconomie tot de belendende beleidsdomeinen en de organisatie van de klaverbladfinanciering.

INHOUD

Ten geleide	2
I. AANBEVELINGEN VOOR DE VERDERZETTING VAN HET BELEID	4
1. Een groeipad LDE : naar een gebiedsdekkend aanbod.....	4
2. Groei en de focus op kwaliteit en stroomlijning van de sector	5
3. Een betere afstemming tussen de verschillende beleidsdomeinen	6
4. Activering als vitaal onderdeel van duurzaamheid en klaverbladfinanciering.....	7
II. AANBEVELINGEN M.B.T. DE CRITERIA IN DE REGELGEVING	8
1. Duurzame tewerkstelling en contracten onbepaalde duur.....	8
2. Aanvullend karakter en niet-commerciële rechtsvorm.....	8
3. Verhogen van de omkaderingspremie en omkaderingsratio.....	8
4. LDE en het Europese DAEB-kader	9
5. Persoonlijke ontwikkelingsplannen en het loopbaanperspectief.....	9
6. Procedures en administratieve verplichtingen.....	10
7. Criteria doelgroepwerknemers.....	10

I. AANBEVELINGEN VOOR DE VERDERZETTING VAN HET BELEID

1. Een groeipad LDE : naar een gebiedsdekkend aanbod

☞ De sector moet kunnen groeien. De sector lokale diensteneconomie is nog jong en er gaapt nog een grote afstand tussen haar potentieel en haar aanwezigheid in de samenleving, c.q. tussen haar huidige aanbod en de behoeften waarop zij moet inspelen. Het nieuwe regeerakkoord voorziet daarom terecht een groeipad voor de sociale economie. De vraag naar groei leeft ook in de sector en werd door de koepel al eerder verwoord¹.

☞ Het groeipad moet voldoende groot zijn. Op korte termijn is een groeicijfer van 500 VTE erg beperkt. Het groeipad moet voldoende groot zijn om in Vlaanderen gebiedsdekkend te kunnen werken. Dan kunnen de volgende vier jaar een venster vormen op een sector die in toenemende mate oplossingen biedt voor menselijke en maatschappelijke vraagstukken, dit zowel **thematisch divers** (naar activiteiten of klaverbladen), als **geografisch goed gespreid** (over stad en platteland).

De vraag naar een substantieel groeipad volgt ook uit de oorspronkelijke lange termijn doelstellingen van lokale diensteneconomie, zoals die werden omschreven vanuit de wordingsgeschiedenis van de buurt- en nabijheidsdiensten.

Deze doelstellingen en de vraag van de sector naar groei sluiten aan bij een basisgegeven uit onze samenleving, nl. dat welvaart en welzijn steeds opnieuw van elkaar weg kunnen lopen. Zo groeide het tekort aan aanvullende maatschappelijke diensten (persoonsgebonden en collectief) uit tot een generieke en structurele nood over heel Vlaanderen, net zoals de vraag naar werkbaar werk bij een toegenomen aantal werkzoekenden en werkenden wiens competenties op de arbeidsmarkt geen duurzaam onderkomen vinden.

Bovendien levert de lokale diensteneconomie, zowel op het vlak van tewerkstelling als op het vlak van de dienstverlening, een belangrijke bijdrage aan de opbouw van de sociale cohesie, aan armoedebestrijding en aan de doorbraken voor 2020 zoals die werden geformuleerd binnen *Vlaanderen in Actie*².

☞ Het groeipad moet zowel kunnen steunen op de algemene Vlaamse beleidlijnen als op de lokale complement daarvan, het lokaal sociaal beleid. Enerzijds geven voor de hand liggende synergieën tussen het beleidsdomein sociale economie en andere Vlaamse beleidsdomeinen de noden en de richtingen van de groei aan. Anderzijds is het Vlaamse

---

¹ Koepel LDE, december 2008, *Memorandum Vlaamse Verkiezingen 2009*; ook opgenomen in VOSEC, februari 2009, *Memorandum Vlaamse Verkiezingen 2009*.

² De sector nam via de Koepel LDE ook deel aan het VIA-atelier *Solidariteit tegen Armoede en Sociale Uitsluiting* (Neder-over-Heembeek, 27 april 2009).

sociale economiebeleid een krachtig kader om lokale synergieën, tussen besturen en initiatieven, aan te moedigen en in te passen binnen de krijtlijnen van de werkvorm LDE.

2. Groei en de focus op kwaliteit en stroomlijning van de sector

➔ De groei moet de lokale diensteneconomie bevestigen als een erkende, autonome werkvorm, met eigen doelstellingen en voorwaarden. Groei kan niet bestaan als toename van het getal zonder meer, noch in de vorm van onvoldoende gedefinieerde kruisverbanden tussen lokale diensteneconomie en andere sectoren. De sector houdt daarom de volgende drie pijlers van de lokale diensteneconomie aan als richtsnoer voor de implementatie van het groeipad:

- ① **aanvullende, kwalitatieve en toegankelijke dienstverlening** gericht op individuele of collectieve behoeften, met oog voor lokale aspecten
- ② **duurzame werkgelegenheid** die de arbeidsmarkt openstelt voor kansengroepen, dit op basis van laagdrempelige aanwerving en een permanent aanbod van vorming en begeleiding
- ③ **centrale aandacht voor participatie** van werknemers, gebruikers en andere stakeholders.

Begrepen tegen de achtergrond van deze pijlers, laten zich de maatschappelijke terugverdieneffecten en het sociaal rendement van nieuwe oproepen en van daarop ingediende aanvragen tot subsidiëring al goed beoordelen.

➔ De sector heeft nood aan stroomlijning. Het trefwoord is hier kwaliteit. Organisaties kunnen de lokale diensteneconomie uitbouwen wanneer ze de doelstellingen van deze werkvormen centraal stellen. Dat vergt een bepaalde focus, de nodige expertise en verschillende gevallen ook schaalgrootte.

De uitbouw van een gebiedsdekkend aanbod vergt ontwikkelingskansen voor nieuwe initiatieven, daar waar leemtes anders niet kunnen worden ingevuld. Bestaande initiatieven, die hun meerwaarde reeds bewezen hebben, moeten kansen krijgen om verder te groeien. Bij het uitzetten van de middelen en bij het vastleggen van de toekenningscriteria is het bovendien nodig om de formules van nabijheidsdiensten voldoende zuurstof te geven. Door hun schaalvoordeel kunnen zij ook op een efficiënte manier in plattelandsgebieden, een kwalitatief dienstenaanbod uitbouwen.

Bovendien hebben vandaag noch de sector, noch de overheid, noch de samenleving baat bij diensten die instrumentele aanvragen tot subsidiëring indienen. Dat leidt tot de oprichting van kunstmatige (kleine) *sui generis* afdelingen LDE, die fungeren als apart gefinancierde onderdelen van bestaande reguliere diensten die andere opdrachten vervullen zonder de basisprincipes en de filosofie (3 pijlers) van de lokale diensteneconomie toe te passen.

➔ De groei van de sector moet zorgzaam en evenwichtig worden uitgebouwd. Er zijn enkele valkuilen bij het opzetten van een groeipad LDE. Men kan te snel gaan of men kan het groeipad te selectief invullen, waardoor bepaalde domeingerelateerde LDE voor lange periode zouden worden 'drooggelegd'. Dat zou desgevallend kunnen liggen aan de druk van het terrein of ook aan de politiek en instrumenteel soms moeizame operatie van contingentuitbreiding LDE in relatie tot de klaverbladfinanciering vanwege belendende beleidsdomeinen. Gezien de beperkte groei en middelen voor 500 VTE en de constructie van de klaverbladfinanciering die in overleg gebeurt tussen de beleidsdomeinen, moet het perspectief dus verder reiken dan de vraag welke (domein)uitbreiding waar het snelst haalbaar is.

Het vraagt dus bijzondere zorg om bij nieuwe oproepen en toekenningen steeds deze globale en evenwichtige uitbouw voor ogen te houden, zowel thematisch (diverse activiteitenterreinen groeikansen geven) als geografisch (zowel stedelijk als in het platteland voor uitbreiding zorgen). Desnoods moet men het groeipad daartoe langzamer laten lopen dan door diverse actoren, binnen en buiten de sector, gevraagd zal worden.

➔ Stroomlijning en kwaliteitsbewaking van de groei leggen ook een belangrijke opdracht in de schoot van de Koepel LDE. Deze moet, via klaverbladgerelateerde maar ook andere werkgroepen, investeren in de capaciteitsopbouw en de professionalisering van de sector. Zij is m.a.w. nodig om de aanwezige expertise en innovatie te kunnen valoriseren. De voorwaarde is dat de Koepel LDE voldoende ondersteuning vindt.

3. Een betere afstemming tussen de verschillende beleidsdomeinen

Via het principe van klaverbladfinanciering dragen de betrokken beleidsdomeinen hun steentje bij in de realisatie van de aanvullende dienstverlening die de lokale diensten bieden. De Koepel LDE staat achter dit principe van klaverbladfinanciering omdat op die manier ook de aanvullende, toegankelijke en kwalitatieve dienstverlening van de lokale diensteneconomie erkend wordt.

De Koepel LDE onderschrijft het principe dat zowel de methodieken van de belendende beleidsdomeinen (opzetten van samenwerkingsverbanden, garanties op kwaliteitsvolle dienstverlening) als de methodieken van de lokale diensteneconomie (arbeidsorganisatie, garanties op aanvullende dienstverlening) hierin tot hun recht moeten komen.

➔ De klaverbladfinanciering werd tot nog toe eerder incrementeel, occasioneel of in éénmalige zin in kaderakkoorden vervat. De sector vraagt een structurele groei op de klaverbladfinanciering van de verschillende beleidsdomeinen.

➤ De afstemming tussen de beleidsdomeinen die betrokken zijn bij de klaverbladfinanciering LDE moet echter worden geoptimaliseerd (zowel bij de aanvraag, de afhandeling van de dossiers, de uitbetaling, de inspectie,...). Bij deze afstemming dient dus rekening gehouden te worden met de eigenheid en de methodieken van LDE. We pleiten ook voor een betere communicatie vanuit de betrokken beleidsdomeinen met de sector van de lokale diensteneconomie.

4. Activering als vitaal onderdeel van duurzaamheid en klaverbladfinanciering

Het decreet lokale diensteneconomie is zonder bepaalde federale beleidsinstrumenten niet uitvoerbaar. Van bij de start van het decreet werden de banenplannen, in het bijzonder de maatregelen Activa en SINE, als voorwaarden ingeschreven in het model van de klaverbladfinanciering. De federale regeling van de activering is ook cruciaal voor de financiële duurzaamheid van de sector. Meer nog dan voor andere subsectoren van de sociale economie geldt voor de lokale diensteneconomie dat zij financieel van het federale activeringsbeleid afhankelijk is.

➤ De Vlaamse overheid zal attent moeten toezien op alle ontwikkelingen op het vlak van activering. De komende jaren kan daarover heel wat overleg met de sector nodig zijn. Aandachtpunten zijn:

- De harmonisering van de banenplannen (betreffende doelgroepgerelateerde RSZ-minderingen en werkuitkeringen) kan leiden tot hervorming én tot regionalisering van bevoegdheden.
- De werkuitkeringen van SINE zijn forfaitair. Ze volgen de indexering van de lonen niet (in tegenstelling tot de Vlaamse doelgroep- en omkaderingspremies).
- De werkuitkeringen van SINE zijn ofwel van onbepaalde duur, ofwel aflopend in de tijd (na 10 of 20 kwartalen). Na verloop van tijd zal dit gegeven doorwegen op de begroting van de initiatieven.
- Het klaverblad activering moet ook bekeken worden in het licht van de Europese regelgeving DAEB. Deze regelgeving (zie verder) vormt een kader voor het decreet LDE en moet ook het luik activering van dat decreet regelen.
- Het federale activeringsbeleid raakt de sector ook via de maatregel dienstencheques. Een niet gering aantal jobs in de sector lokale diensteneconomie wordt, buiten het kader van het gelijknamige decreet, ingevuld met dienstenbanen. De daarbij betrokken buurt- en nabijheidsdiensten combineren daarvoor de klaverbladen dienstencheque en activering, voor het overige volgen zij de filosofie van de lokale diensteneconomie (cf. 3 pijlers van LDE). Gezien de sociale meerwaarden van deze hoeveelheid aan tewerkstelling en dienstverlening in Vlaanderen, past het dat de Vlaamse overheid ook

deze ontwikkelingen in het oog houdt, al dan niet tegelijk met andere federale ontwikkelingen op het vlak van de evolutie van de PWA's.

II. AANBEVELINGEN M.B.T. DE CRITERIA IN DE REGELGEVING

1. Duurzame tewerkstelling en contracten onbepaalde duur

Duurzame tewerkstelling, kwalitatief en in de tijd, is voor deze sector belangrijk. Een contract onbepaalde duur biedt zowel kwalitatief en kwantitatief het beste houvast voor iedere doelgroepwerknemer, zeker wanneer die pas na een weinig bemoedigende periode van werkloosheid en activering, werk heeft gevonden.

2. Aanvullend karakter en niet-commerciële rechtsvorm

De Koepel LDE vindt het behouden van het aanvullend karakter van de lokale diensteneconomie erg belangrijk. Op die manier kunnen immers aanvullende tewerkstelling en maatschappelijke meerwaarden en toegankelijke diensten worden gecreëerd, daar waar de maatschappelijke noden het hoogst zijn.

De aflijning van de lokale diensteneconomie tot de niet-commerciële initiatieven is daarom ook evident. Het winstoogmerk zou de investeringen in bepaalde doelgroepen en zwakkere klanten beperken. Daardoor wordt een bepaalde marge van individuele of collectieve behoeften en mogelijkheden en de duurzame antwoorden daarop, genegeerd. Die evidentie wordt nog sterker in het perspectief van de Europese regelgeving DAEB (diensten van algemeen economisch belang), die net is bedoeld om buiten de werking van de gemeenschappelijke Europese markt een sfeer te creëren voor publiek gefinancierde initiatieven met overheidsgerelateerde doelstellingen. Ook het begrenzendende DAEB-principe van redelijke winst, d.w.z. de mogelijkheid om in de leefbaarheid van de organisatie en de duurzaamheid van jobs en diensten te investeren, sluit daar perfect bij aan.

3. Verhogen van de omkaderingspremie en omkaderingsratio

Om de doelgroepwerknemers in te schakelen in de dienstverlening lokale diensteneconomie en hen duurzaam aan het werk te krijgen met voldoende begeleiding en opleiding voor de doelgroepwerknemers, is voldoende omkaderings- en begeleidingspersoneel nodig.

De permanente begeleiding, vorming en competentieversterkend werken (individuele begeleiding, sociale vaardigheden, het opstellen van een persoonlijk ontwikkelingsplan, loopbaangericht werken met aandacht voor doorstroom, het creëren van arbeid op maat, teambegeleiding,...) vergen veel personeelsinzet. Uit de ervaring vanuit de verschillende initiatieven blijkt dat de omkaderingsnorm van 1 op 10 VTE te hoog

gegrepen is. Daarom pleiten we voor een verhoging van de omkaderingspremie en de omkaderingsratio. Uiteraard mag dit niet ten koste gaan van de groeiperspectieven van de sector of van de loonpremie van de doelgroepwerknemers.

Optimale begeleiding en omkadering van alle doelgroepwerknemers moet gezien worden in het licht van een ruimere set van materiële en immateriële arbeidsvoorwaarden die “werk-op-maat” mogelijk garanderen. Deze voorwaarden kunnen variëren per activiteitendomein. Maar voor alle erkende initiatieven LDE mag de lat op dit vlak zeer hoog worden gelegd en aan strengere richtlijnen verbonden. Dat kan in overleg met de Koepel LDE en met respect voor de eigenheid van de methodieken van de verschillende projecten zeker nader worden bepaald.

4. LDE en het Europese DAEB-kader

De lokale diensteneconomie ressorteert onder de Europese richtlijn voor DAEB (Diensten Algemeen Economisch Belang). Dit impliceert dat de dienstverlening van een initiatief in de lokale diensteneconomie expliciet in opdracht van een overheid moet worden uitgevoerd. Dit kader biedt perspectieven voor de subsidiëring en uitbouw van de LDE. Toch is er nog een aantal knelpunten bij de toepassing van dit kader.

Bij de laatste oproep LDE was er heel wat verwarringen over de feitelijke vormvereisten van de opdrachtgeving door een lokaal bestuur. De Koepel LDE vraagt een duidelijke communicatie over de vormvereisten bij een volgende oproep.

5. Persoonlijke ontwikkelingsplannen en het loopbaanperspectief

Het decreet vraagt dat initiatieven LDE voor elke doelgroepwerknemer een POP (persoonlijke ontwikkelingsplan) opstelt. Dit sluit aan bij de rode draad die de sector doorheen zijn werking weeft: een permanent aanbod van individuele begeleiding, collectieve begeleiding, vorming en opleiding, gericht op werkbaar werk en persoonlijke groei. In een ruimer kader dient de sector daarmee ook het perspectief van het regeerakkoord en van *Vlaanderen in Actie* op de levenslang lerende werknemer en op het recht van alle werknemers op een POP.

De instrumentalisering van de persoonlijke ontwikkelingsplannen, met algemene criteria voor de sector, dringt zich op. Via de Koepel LDE inventariseert de sector op dit ogenblik zijn know how over POP's. Hanteerbaarheid van het instrument voor doelgroepwerknemers is daarbij één van de aandachtspunten, aansluiting vinden op het bredere Vlaamse arbeidsmarktverhaal een ander. De koepel zal daartoe ook overleggen met VDAB.

Tenslotte, het contract van onbepaalde duur stabiliseert, in samenhang met een permanent aanbod van begeleiding en vorming, de loopbaanontwikkeling van de doelgroepwerknemers. Voor sommige doelgroepwerknemers is dit de basis voor doorgroei en, eventueel, doorstroom naar een andere job bij overheden, de non-profit of

de privésector. Hoewel de ervaring leert dat doorstroming niet evident is, wil de koepel met de Vlaamse overheid blijven uitkijken naar manieren om doorstroming toch te faciliteren, en dit uiteraard steeds binnen de drie pijlers waarop de sector is gebouwd: duurzame tewerkstelling, kwaliteitsvolle en toegankelijke dienstverlening en een participatieve benadering.

6. Procedures en administratieve verplichtingen

De Koepel LDE pleit ervoor om de procedures tot aanvraag en uitbreiding van erkenning zo transparant en duidelijk mogelijk op te stellen. Bij de indiening van een aanvraag of uitbreiding van erkenning, blijkt er vaak (te) weinig tijd om een dossier samen te stellen. Vooral met betrekking tot de (lokale) klaverbladfinanciering brengt dit heel wat problemen met zich mee.

Bovendien zijn de administratieve verplichtingen soms groter dan nodig. Mogelijke vereenvoudigingen zijn de procedure van de “Individuele fiches” en prestatiestaten. Bij de inspectie vanuit het Departement WSE worden bovendien documenten opgevraagd (individuele fiches en prestatiestaten) die de lokale diensten ook bezorgen aan het Vlaams Subsidieagentschap WSE (dienst betalingen). Dit vergt onnodige inspanningen en kosten vanuit de lokale diensten.

De Koepel vraagt ook om binnen een zelfde sui generis-afdeling lokale diensteneconomie de mogelijkheid te laten om ook andere nog niet erkende doelgroepwerknemers te laten werken, uiteraard zonder aan begeleiding en omkadering in te moeten boeten. Op die manier kunnen de continuïteit en de kwaliteit van de dienstverlening geoptimaliseerd worden.

7. Criteria doelgroepwerknemers

De Koepel LDE benadrukt dat het meestal door een combinatie van factoren is dat een bepaalde groep van werklozen niet terecht kan in het reguliere circuit. Naast de werkloosheidsduur en de scholingsgraad zijn dat ook factoren zoals huisvesting (wonen in een aandachtswijk of regio of in een verkrotte woning), sociale en financiële problemen, gezondheidsproblemen, zware zorglast,... De Koepel LDE pleit ervoor om ook deze factoren in rekening te brengen bij de bepaling van de criteria voor een doelgroepwerknemer LDE. Op die manier worden ook de meest kwetsbare doelgroepen op de arbeidsmarkt bepaald.

Daarnaast hebben we nog enkele heel specifieke beperkingen gezien in de huidige bepalingen van de criteria voor doelgroepwerknemers, nl:

- Ziekte en invaliditeit wordt niet bepaald bij de gelijkstellingen voor werkloosheidsduur (bij sociale werkplaatsen en ook collectieve invoeg

was dit wel het geval). Hierdoor vallen echter enkele zeer kwetsbare werkzoekenden uit de boot die binnen de LDE nieuwe kansen zouden kunnen krijgen.

- De Koepel LDE vindt dat leefloongerechtigden al vanaf de eerste dag (i.p.v. na 6 maanden) in aanmerking zouden moeten kunnen komen voor lokale diensteneconomie.
- De SINE-subsidie is een noodzakelijke financiële aanvulling voor de meeste lokale diensten. De organisaties geven echter aan dat de criteria hiervoor onvoldoende zijn aangepast aan de maatschappelijke realiteit. Bij een werkloosheidsduur van bijvoorbeeld 2 jaar zijn we van mening dat werkzoekenden met maximaal een diploma hoger secundair onderwijs (i.p.v. lager secundair onderwijs) reeds in aanmerking moeten komen. Deze werkzoekenden vallen namelijk nu bijna overal uit de boot, zowel voor een tewerkstelling in het reguliere circuit, maar vaak ook voor de sociale economie omdat ze niet in aanmerking komen voor sociale inschakeling.